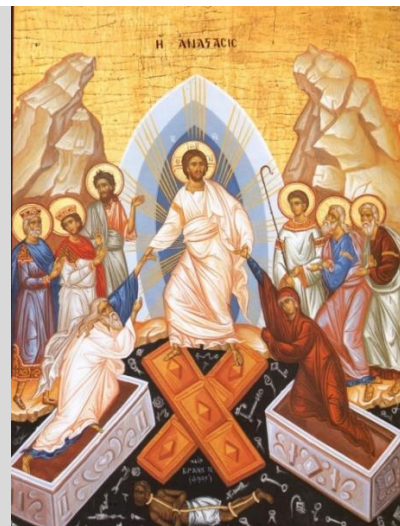

STAUROS

č. 9 máj 2022

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

Z (východného) katechizmu: 1. STVORENIE

„Na počiatku stvoril Boh nebo a zem. Zem však bola pustá a prázdna, tma bola nad prahlinou a Duch Boží sa vznášal nad vodami“ (*Genesis* 1,1 – 2). Týmito slovami sa začína prvá kniha Biblie, *Genesis*, ktorej počiatky siahajú k učeniu Mojžiša, ktorý svojou vyčnievajúcou osobnosťou formuje celé dejiny Božieho ľudu. Zapamätajme si, že v týchto veršoch sa nehovorí, ako bol svet stvorený. Židovský ľud mal vždy pocit veľkého odstupe, ktorý delí Stvoriteľa a stvorenie.

Až v neskoršom texte – v *Druhej knihe Makabejcov*, ktorá rozpráva o boji veriacich Izraelitov proti gréckym tyranom, nástupcom Alexandra Veľkého – možno nájsť potvrdenie stvorenia sveta z ničoho, „creatio ex nihilo“ Kráľ Antiochos zatkol siedmich bratov a jedného po druhom zabíjal, zatiaľ čo ich matka stála pri nich a povzbudzovala ich. Keď bol na rade posledný, povedala mu: „Prosím ťa, dieťa moje, pozri na nebo a na zem, všimni si všetko, čo je na nich, a poznáš, že Boh ich stvoril z ničoho a že ľudské pokolenie takisto povstalo“ (*Druhá kniha Makabejcov* 7, 28).

To nám pripomína vetu, ktorú kňaz hovorí počas božskej liturgie v anafore (= vo veľkej eucharistickej modlitbe): „Ty si nás z nebytia priviedol k bytiu“.

Dieťa: Takže na počiatku, úplne na počiatku, čo jestvovalo?

Starec: Nič, ale jestvoval Boh; všetko bolo stvorené skrze neho; jedine on nebol stvorený, pretože on je ten,

Dieťa: Je to filozofia?

Starec: Nie, nijaký antický filozof na to nepomyslel; Gréci síce mali predstavu najvyššieho Stvoriteľa, ktorého nazývali Stvoriteľ sveta (*Demiurg*), ktorý mal vytvoriť z prvotného chaosu poriadok (po grécky: *kosmos*), ktorý odhaľujeme v prírode. Ale tento Stvoriteľ mal vnieť poriadok do hmoty, ktorá už existovala.

Dieťa: A čo nám hovorí Biblia?

Starec: To, čo nám hovorí, by človek nemohol nájsť úplne sám. Sám Boh nám to dal vedieť, odhalil. Biblia nám hovorí, že *jedine Boh silou svojho stvoriteľského slova dal veciam ich existenciu, ich bytie*. Boh povedal: „Buď svetlo!“ a bolo svetlo. Stačilo, že Boh povedal, aby veci boli. Jeho slovo vytvorí ich bytie.

Dieťa: Boh povie a veci sú, ale veci sa hýbu. Rastliny a zvieratá sa vyvíjajú. Je to Boh, kto robí vývoj?

Starec: Je to Boží dych, ktorý dáva život svetu. Dych sa po grécky povie *pneuma* a je to slovo, ktoré Nový zákon používa ako označenie pre Svätého Ducha. Biblia nám hovorí: „Duch Boží sa vznášal nad vodami“ (*Genezis* 1, 2). Iná kniha Biblie, *Deuteronomium* (32, 11) vysvetľuje: „Ako orol, ktorý ochraňuje svoje hniezdo a vznáša sa nad svojimi mláďatami [SEB]“, ktoré vysedel a vychoval, tak Boží Duch vyvedie život a živé tvory nechá, aby sa vyvíjali.

Dieťa: Odkiaľ vieme, že Boh stvoril všetko? Nikto ho nevidel pri práci.

Starec: Odhaliť, že niekto vytvoril všetko z prázdnoty, z ničoho, je východiskovým bodom pre vieru v Boha. Je to počiatok toho, čo nazývame viera. Preto aj List Hebrejom hovorí: „Vo viere chápeme, že Božie slovo stvárnilo svet tak, že z neviditeľného povstalo viditeľné“ (Hebr 11,3). Aby nás Biblia poučila o tejto pravde, podáva nám správu, ktorá je zrozumiteľná ľuďom všetkých dôb, učencom, básnikom, starcom, dospelým aj malým deťom.

“Boh oddelil svetlo od tmy... A nastal večer a nastalo ráno, deň prvý. Potom Boh povedal: Bud' obloha... A nastal večer a nastalo ráno, deň druhý. Potom Boh povedal: Vody, ktoré ste pod nebom, zhromaždite sa na jedno miesto a ukáž sa súš... A Boh nazval súš zemou a zhromaždište vôd nazval morom... Tu Boh povedal: Zem, vyžeň trávu, rastliny s plodom semena a ovocné stromy... A stalo sa tak... A Boh videl, že je to dobré. A nastal večer a nastalo ráno, deň tretí. Tu Boh povedal: Bud' te svetlá na nebeskej oblohe... Väčšie, aby vládlo nad dňom, a menšie, aby vládlo nad nocou, a aj hviezdy... A Boh videl, že je to dobré. A nastal večer a nastalo ráno, deň štvrtý...”

Touto veľkou básňou Boh všetkým ľuďom každého veku objasňuje, že je to on, kto všetko stvoril a všetko stvoril „múdro“ (*Žalm* 103 [104]).

Dieťa: V Biblii sa hovorí, že Slnko bolo stvorené vo štvrtý deň. Ale predtým tvoj text hovorí: „A nastal večer a nastalo ráno, deň prvý.“ Ako mohol jestvovať prvý deň s večerom a ránom, keď ešte nejestvovalo Slnko?

Starec: Táto otázka mohla prísť na um aj nášmu autorovi. V dôsledku toho je jasné, že dni, o ktorých on hovorí, nie sú tie, ktoré sa merajú východom a západom Slnka; netrvajú dvadsaťštyri hodín ako rotácia Zeme okolo svojej osi. Toto sú dni Boha a nie dni ľudí. Preto nám svätý apoštol Peter hovorí, „že u Pána je jeden deň ako tisíc rokov a tisíc rokov ako jeden deň“ (*2Pt*).

Dieťa: Nie je teda čas Boží a čas človeka rovnaký?

Starec: Samozrejme, že nie. Boh nežije v čase, pretože je to on, kto stvoril čas rovnako, ako stvoril priestor. Boh existuje „pred všetkými storočiami“ a mimo všetkých priestorov. Preto nemožno porovnávať vedecký objav a zjavenia Biblie, ako sa o to niekedy pokúšali niektorí ľudia, ktorí si predstavovali, že autor knihy *Genezis* chcel napísať geologické a paleontologické pojednanie.

Dieťa: Kto teda hovorí pravdu: veda alebo Biblia?

Starec: Pravda biblického zjavenia nie je rovnakej úrovne ako fragmentárne a relatívne pravdy, ktoré skúma veda. To, čo skúma veda, sa týka sveta vonkajších javov, sveta prechodných fenoménov, merateľných v minútach a metroch, vyskytujúcich sa v čase a priestore človeka. Biblické zjavenie presahuje čas a priestor smerom k Bohu, ktorý stvoril čas, priestor a všetko, čo veda objavuje, ktorý stvoril ľudskú inteligenciu, ktorý sám vytvoril vedu.

Dieťa: Akú pravdu odhaľujeme v správe o stvorení?

Starec: Po preštudovaní biblickej správy veriaci človek vníma prírodu novými očami. Odhaľuje tam krásu stvorenia, nádheru Stvoriteľovho diela, ktoré je len vyblednutým obrazom nepredstaviteľnej krásy Stvoriteľa. A tak pri „západe Slnka“, keď videl „žiaru večernú“, s celou cirkvou v rámci večierne spieva *Žalm* 103 [104]: *“Dobroreč, duša moja, Pánovi; Pane, Bože môj, ty si nesmierne veľký. Odel si sa do slávy a veleby, do svetla si sa zahalil ako do rúcha. Nebesia rozpínaš ako stan, nad vodami si buduješ komnaty...”*

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 2. - 8. 5. 2022

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Sergej
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Anna
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) * Dávid s rodinou
Piatok	7:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Anna
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: veľká večiereň

NEDEĽA	Štvrtá po Pasche - O porazenom, 3. hlas 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 Sv. liturgia v <i>Pezinku - Cajle</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: večiereň
---------------	---

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 9. - 15. 5. 2022

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Mária, <i>panychída</i>
Streda	Polovica Päťdesiatnice 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) * <i>Za darcov</i>
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Michal, <i>panychída</i>
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: veľká večiereň

NEDEĽA	Piata po Pasche - O Samaritánke, 5. hlas 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 Sv. liturgia v <i>Lehniciach</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: večiereň
---------------	--

OZNAMUJEME

- Piatok, 6. 5. 2022 je prvým piatkom v mesiaci. Budeme sláviť dve sv. liturgie – ráno o 7.00 v slovenskom a večer o 17.00 v cirkevno-slovenskom jazyku. Počas celého dňa bude v chráme možnosť prísť k sv. spovedi a adorovať.
- V piatok, 6. 5. 2022 zároveň pozývame na štvrté *synodálne* stretnutie, ktoré sa uskutoční po sv. liturgii (cca. 18. 00 hod.) v priestoroch biskupského úradu. Témou diskusie bude: *Dialóg v cirkvi, s inými kresťanskými konfesiami a v spoločnosti*. Vítaný je každý záujemca. Potrebné podklady k diskusii budú zaslané v prílohe farských oznamov elektronickou poštou, prípadne si ich môžete vyzdvihnúť aj v chráme. Toto stretnutie je odpoveďou každej farnosti na pozvanie pápeža Františka, ktorý otvoril synodu o synodalite v októbri 2021.
- V nedeľu, 8. 5. 22 bude po sv. liturgiách zbierka na Kňazský seminár bl. Petra Pavla Gojdiča v Prešove. Jej účelom je podpora formácie nových kňazských povolání našej cirkvi. Vopred ďakujeme za Vašu podporu.
- V nedeľu, 8. 5. 22 budeme sláviť sv. liturgiu v Rímskokatolíckom chráme Povýšenia sv. Križa v Pezinku – Cajle so začiatkom o 16.00 hod.
- Manželstvo v našom chráme chcú uzavrieť *Roman Šoka a Janka Šoka Smejová*. Okrem tradičnej povinnosti nahlásiť prípadnú prekážku slávenia manželstva cirkvi, je tu aj príležitosť zahrnúť tento pár do našich modlitieb.
- Letný eparchiálny tábor (LET 22) pre deti a mládež vo veku od ôsmich rokov sa tento rok uskutoční v netradičnom **termíne od 28. 8. do 2. 9. 22** v rekreačnom zariadení *Klačno* (okr. Prievidza). Cena na osobu je 90 €. Prosíme o nahlásenie Vášho predbežného záujmu.
- V nedeľu, 8. 4. 22 budeme sláviť sv. liturgiu v Rímskokatolíckom chráme Sv. Štefana Uhorského v Bernolákove so začiatkom o 16.00 hod.
- Pomôcť ľuďom sužovaným vojnou na Ukrajine môžete aj zakúpením knihy **Pustovňa** (s podtitulom *kresťanská spiritualita Východu pre človeka západnej kultúry*) od rusko-kanadskej autorky *Catherine de Hueck Doherty* za príspevok 10 €. Kniha bola predstavená začiatkom Veľkého pôstu na pôde Košickej eparchie. Výťažok z predaja tejto knihy bol pôvodne určený na obnovu pútnického miesta Klokočov, ale vojna zmenila tento zamýšľaný účel. V prvom rade nech naďalej zostáva naša duchovná podpora vo forme modlitieb a pôstu na úmysel ukončenia vojny.

ĎAKUJEME

- Pri zbierke na Boží hrob sme prispeli sumou 950 € a podporili sme tým kresťanov vo Svätej zemi, keďže výťažok zbierky sa používa na údržbu tamojších posvätných miest. Pán Boh odmeň Vašu štedrosť!
- Ďakujeme za upratovanie chrámu rod. *Mockovej a Žačikovej* (23. 4. 2022) a rod. *Beblavej, Pätoprstej a Rimovej* (30. 4. 2022)
7. 5. 22 sú v rozpise na rade upratuje rod. *Buraľová a Zimová*
14. 5. 22 nasleduje rod. *Krajňáková a Telepčáková*.
Ďakujeme za Vašu službu!

LÚČIME SA!

- V uplynulých dňoch cirkev putujúcu opustila p. *Olga Hricáková* († 89). Pohrebné obrady v Bratislavskom krematóriu za účasti viacerých našich kňazov a mnohých veriacich viedol ukrajinský kňaz o. *Igor Marusyn*. Večná jej pamiatka!

KONTAKT

- V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:
osobne: o. Rastislav Čížik, farár, tel.: 0911/400 845

e-mail: bratislava@grkatba.sk

o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, **tel.:** 0903/946 717